A.29 Kinh Lộ-Già

Kinh Trường A-Hàm (VNC PHVN, 2022)

29. KINH LO-GIA A Tôi nghe như vây: Một thời, đức Phật cùng đông đủ một ngàn hai trăm năm mươi vi đại Tỳ- kheo, đang du hành trong nhân gian tại nước Cau-tat-la, đến phía Bắc thôn Bà- la-môn Bà-la-bà-đề và dừng chân tại rừng Thi-xá-bà. Lúc ấy, có Bà-la-môn tên Lộ-già đang ở trong rừng ta-la. Thôn này dân cư đông đúc, giàu sang và phúc lạc, do Vua Ba-tư-nặc phong cho Bà-la-môn này để lo phần cúng tế Phạm thiên. Bà-la-môn này từ bảy đời trở lại, cha mẹ đều chân chánh, không bị ai khinh hủy. Ong là người đọc tụng thông suốt ba bộ Phệ-đà và có thê hiêu rõ các loại kinh sách khác, lại rất giỏi về phép xem tướng bậc đại nhân, đoán điều lành dữ và thông thạo các nghi lễ tế tự. Ong nghe: "Sam6n Cù-đàm là con dòng họ Thích đã xuất gia thành đạo, hiện nay ở nước Câu-tát-la, đang du hành trong nhân gian và đến rừng Thi-xá- bà, Ngài rát có tiêng tăm, được đôn đãi kháp thiên hạ, Ngài là đang Như Lai, Chí Chân, Đẳng Chánh Giác đầy đủ mười hiệu, Ngài đã tự chứng ngộ giữa hàng chư thiên, nhân, ma hoặc thiên ma, Sa-môn, Bà-la-môn, còn vì họ mà thuyết pháp, ban đầu, khoảng giữa, sau cùng đều hoàn thiện, nghĩa lý đầy đủ, Phạm hạnh thanh tịnh; đối với bậc Chân Nhân như thế, phải nên đến yết kiến. r 9 ỉ Vậy nay, chúng ta nên đên đó đê ra mát Ngài." Bấy giờ, Bà-la-môn liền ra khỏi thôn, đến rừng Thi-xá-bà9 nơi đức Phật đang ngự. Sau khi thăm hỏi xong bèn ngồi một bên. Khi ấy, đức Phật thuyết pháp, trình bày những điều lợi ích vui mừng cho ông. Bà-la-môn này, sau khi nghe pháp xong bèn bạch đức Phật: —Cúi mong đức Thế Tôn và đại chúng chấp nhận lời mời của con sáng mai đến nhà con thọ trai. Lúc đó, đức Thế Tôn im lăng nhận lời. Bà-la-môn ấy nhận thấy đức Phật im lặng, biêt răng đức Phật đã châp nhận, liên từ chô ngôi đứng dậy, đi quanh đức Phật ba vòng và ra vê. Khi ra vê cách đức Phật không xa, ông bèn khởi ác kiên và nói răng: "Các Sa-môn9 Bà-la-môn biêt nhiêu thiện pháp, được nhiêu sự thành tựu nhimg không nên nói cho người khác, chỉ tự mình biết, chớ nên nói cho người khác. Ví như người đã phá ngục cũ rồi lại tạo thêm ngục mới; đây là pháp tham ác, bất thiện.

368 KINH TRƯỜNG A-HÀM

Sau khi Bà-la-môn ấy trở về thôn Bà-la, nội trong đêm đó sửa soạn các thức ăn uống thượng vị. Khi đến giờ, Bà-la-môn bèn bảo người thợ hớt tóc: "Ngươi hãy thay lời ta đên rừng Thi-xá-bà, thưa với Sa-môn Cù-đàm răng: 'Bạch đức Thế Tôn đã đến giờ thọ trai, kính báo tin cho Ngài Người thợ hớt tóc vâng lời, đi đến chỗ Phật ngự, đảnh lễ dưới chân Ngài và thưa: Bạch đức Thế Tôn, đã đến giờ thọ trai, xin báo tin Ngài rõ! Lúc đó, đức Thế Tôn liền mặc y, mang bát cùng đông đủ một ngàn hai trăm năm mươi vi đại đệ tử đến rừng ta-la. Người thợ hớt tóc theo hầu đức Thế Tôn, trịch áo vai hữu để lộ cánh tay phải, quỳ xuống, vòng tay, bạch đức Phật: Khi Bà-la-môn Lộ-già, đi về cách đức Phật không xa, bèn sanh ác kiến như sau: "Các Sa-môn, Bà-la-môn biêt nhiêu thiện pháp, được nhiêu sự thành tựu nhưng không nên nói cho ai biết, chỉ tự mình biết, chớ nói cho người khác. Ví như có người đã phá ngục cũ rồi, lại tạo ngục mới; đây là pháp tham ác, bất thiện. Cúi xin đức Thế Tôn hãy diệt trừ ác kiến ấy cho ông ta!" Đức Phật bảo người thợ hớt tóc: - Đó chỉ là một việc nhỏ, dễ khai hóa. Khi đức Thế Tôn đến nhà

Bà-la-môn ấy, Ngài đi đến chỗ ngồi mà ngồi. Khi đó, Bà-la-môn lấy các thức ăn, thịnh soạn tự tay bưng sớt, cúng dường đức Phật và chúng Tăng. Sau khi đức Phật thọ trai, cất bát, rửa tay xong, ông ta đặt một chô ngôi nhỏ, ngôi ở trước đức Phật. Đức Phật bảo Lộ-già: Hôm qua, ông đi về cách Ta không xa, liền sanh ác kiến như sau: “Các Sa-môn, Bà-la-môn biết nhiều thiện pháp, được nhiều sự thành tựu nhưng không nên nói cho người khác,... là pháp tham ác, bất thiên." Có thật như vậy chăng? Lộ-già đáp: - Vâng, thật có như the! Đức Phật bảo Lộ-già: Ông không nên sanh ác kiến ấy, vì sao? ở đời có ba hạng thầy đáng chê trách. Thế nào là ba? Hạng thứ nhất là cạo bỏ râu tóc, mặc ba pháp y, xuất gia tu đạo, ở trong pháp hiện tại, đúng ra là có thể diệt trừ phiền não, lại có thể tăng trưởng sự lợi ích, đạt được pháp thượng nhân. Nhưng vị ấy trong pháp hiện tại, lại không diệt trừ phiền não, không đạt được pháp thượng nhân, đạo nghiệp của mình chưa được thành tựu mà lại nói pháp cho các đệ tử. Các đệ tử của ông không cung kính, không hầu hạ nhưng vẫn nương tựa và sống chung với nhau. Này Lộ-già? các đệ tử đó nói với thầy như sau: "Nay thầy cạo bỏ râu tóc, mặc ba pháp y, xuất gia tu đạo ở trong pháp hiện tại, đúng ra là có thể diệt trừ

phiền não, có thể đạt được pháp thù thắng của bậc Thượng nhân. Nhimg ở trong pháp hiện tại, lại không thê trừ được phiên não, không đạt được pháp thù thăng của bậc Thượng nhân, đạo nghiệp của mình chưa được thành tựu mà lại vì đệ tử nói pháp, khiến cho đệ tử không cung kính, không hầu hạ, không cúng dường, chỉ nương tựa và sống chung mà th6i." Này Lộ-già, cũng như người phá ngục cũ rồi lại tạo thêm ngục mới. Đây gọi là pháp tham ác, bất thiện. Đó là hạng thầy thứ nhất đáng chê trách. Đó là Hiền thánh giới, luật giới, nghi giới và thời giới. Đức Phật lại bảo Lộ-già: Này Lộ-già, hạng thầy thứ hai là cạo bỏ râu tóc, mặc ba pháp y, xuất gia tu đạo ở trong pháp hiện tại, đúng ra là có thể trừ được phiền não, có thể tăng trưởng sự lợi ích, đạt được pháp thượng nhân. Nhưng vị ấy ở trong pháp hiện tại, lại không thể diệt trừ phiền não, tuy có đạt được một ít pháp thù thắng của bậc Thượng nhân nhimg đạo nghiệp của mình chưa thành mà lại nói pháp cho đệ tử. Các đệ tử của vị ấy không cung kính, không hầu hạ, chỉ còn nương tựa và sống chung mà thôi. Này Lộ-già5 các đệ tử đó nói với thầy như sau: "Nay thầy cạo bỏ râu tóc, mặc ba pháp y, xuất gia tu đạo ở trong pháp hiện tại, đúng ra là có thể diệt trừ được các phiền não, đạt được pháp của bậc Thượng nhân nhưng nay ở trong pháp hiện tại lại không thê diệt trừ các phiên não, tuy có đạt được ít nhiêu pháp của bậc Thượng nhân nhimg việc lợi mình chưa hoàn bị mà lại vì đệ tử nói pháp, khiến cho các đệ tử không cung kính, không hầu hạ, không cúng dường, chỉ nương tựa và sống chung mà th6i." Này Lộ-già? cũng như người đi sau lưng người khác, lấy tay xoa lưng người ta. Đây gọi là pháp tham ác, bất thiện. Đó là hạng thầy thứ hai đáng chê trách. Đó là Hiền thánh giới, luật giới, nghi giới và thời giới. Này Lộ-già? hạng thầy thứ ba là cạo bỏ râu tóc, mặc ba pháp y, xuất gia tu đạo, ở trong pháp hiện tại, đúng ra là có thể diệt trừ phiền não, có thể tăng trưởng sự lợi ích, đạt được pháp của bậc Thượng nhân nhưng lại không thể diệt trừ được phiền não, tuy có đạt được một ít pháp của bậc Thượng nhân nhimg việc lợi mình chưa thành tựu mà lại nói pháp cho đệ tử. Các đệ tử của vi ấy lại cung kính, hâu hạ, nương tựa và sông chung. Này

Lộ-già, đệ tử của vị ấy nói như sau: "Nay thầy đã cạo bỏ râu tóc, mặc ba pháp y, xuất gia tu đạo, ở trong pháp hiện tại, đúng ra là có thể diệt trừ phiền não, đạt được ít nhiều pháp của bậc Thượng nhân nhưng nay ở trong pháp hiện tại lại không thể diệt trừ được phiền não, tuy có đạt được ít nhiều pháp của bậc Thượng nhân nhưng việc lợi mình chưa thành tựu mà lại nói pháp cho đệ tử. Các đệ tử cung kính, hầu hạ, nương tựa và sống chung." Này Lộ-già, ví như người từ bỏ việc cày cấy của mình, lại đi cày cấy đất người khác. Đó là pháp tham ác, nhơ bẩn. Đây là bậc thầy thứ ba đáng chê trách. Đó là Hiền thánh giới, luật giới, nghi giới và thời giới.

370 KINH TRƯỜNG A-HÀM

Tk T A T /\ • \ 9 > f-pl Ẩ rp /\ l _t A 9 J1 Á • y 1 [ji À l 1 A rpi*1 Á Này L0-gia, co mọt The Ton không ơ the gian va không the lay chuyên. The nào là một Thế Tôn? Như đức Như Lai, Chí Chân, Đẳng Chánh Giác chỉ xuất hiện ở the gian cho đen khi chứng Tam minh và dứt trừ được vô minh, phát sanh trí tuệ, sáng suốt, đồng thời loại trừ tối tăm và phóng ánh sáng, chứng được Lậu tận trí. Tại sao? Đó là do siêng năng, chuyên niệm không quên và thích ở nơi thanh vắng mà được như thế. Này Lộ-già, đó là vị Thế Tôn duy nhất không ở thế gian và không bị lay chuyển. Này Lộ-già? có bốn Sa-môn quả. Đó là quả Tu-đà-hoàn, quả Tư-đà-hàm, quả A-na-hàm? quả A-la-hán. Thê nào Lộ-già? Có người nghe pháp, đáng lẽ chứng được bốn quả Sa-môn này nhirng nếu có người ĩiệăn như sau: "Không nên nói pháp cho người khac.^ Giả sử chấp nhận lời nói ây, người kia có được nghe pháp và chứng quả không? -Bạch, không được! Nếu người không được chứng quả, có được sanh thiên không? Bạch, không được! Ngăn không cho nói pháp, khiến không được chứng quả và không được sanh thiên, ấy là tâm thiện hay tâm bất thiện? Bạch, bất thiện! Người có tâm bát thiện đó sẽ sanh thiện thú hay đọa ác đạo? Bạch, đọa ác đạo! Này Lộ-già, ví như có người nói với Vua Ba-tư-nặc rằng: "Quốc độ này là của Đại vương, những tài vật trong đó Đại vương hãy dùng hết, chớ cho kẻ khSc!" Thế nào Lộ-già? Nếu chấp nhận lời nói đó thì sẽ cắt đứt sự cung cấp cho người khác không? - Bạch, sẽ cắt đứt! Cắt đứt sự cung cấp cho người khác là tâm thiện hay bất thiện? Bạch, bất thiện! Người có tâm bất thiện sanh thiện thú hay đọa ác đạo? Bạch, đọa ác đạo! Này Lộ-già, họ cũng thế, nếu có người nghe pháp, đáng lẽ chứng được bốn quả Sa-môn nhưng nếu có người ngăn: "Không nên nói pháp cho người khác", nếu chấp nhận lời nói đó, người kia có được nghe pháp, có được chứng quả không? Bạch, không được! -Không chứng quả thì có được sanh thiên không? Bạch, không được! Ngăn người khác nói pháp, khiên không được đạo quả và không được sanh thiên. Đó là tâm thiện hay tâm bất thiện?

29. KINH LỘ-GIÀ 371

Bạch, bất thiện! -Người tâm bất thiện thì được sanh thiện thú hay đọa ác đạo? Bạch, đọa ác đạo! Này Lộ-già, nếu có người nói với ông như sau: "Này Lộ-già, những tài vật ở trong thôn Bà-la-bà-đề kia ông hãy tự dùng, không nên cho kẻ khác. Vật của mình đáng dùng thì cho người khác làm gi?" Lộ-già nghĩ thế nào? Lời nói đó nêu được chập nhận thì có cat đứt sự cung cáp cho người khác không? Bạch, cắt đứt! -Bảo người cắt đứt sự cung cấp cho người khác là tâm thiện hay tâm bất thiện? -Bạch, bất thiện!

Người có tâm bất thiện thì sanh thiện thú hay đọa ác đạo? -Bạch, đọa ác đạo! -Này Lộ-già? người ấy cũng như thế, người nghe pháp đáng lẽ chứng được bốn quả Sa-môn nhung nếu có người nói: "Chớ nên nói pháp cho người khác!,, Giả sử chấp nhận lời nói đó, người kia có nghe pháp, có chứng được quả Samôn không? Bạch, không chứng! Nếu không chứng quả, có được sanh thiên không? -Bạch, không! -Ngăn người khác nói pháp, khiến không chứng được quả, không được sanh thiên là tâm thiện hay tâm bất thiện? -Bạch, tâm bất thiện! Người có tâm bất thiện thì sanh thiện thú hay đọa ác đạo?

-Bạch, đọa ác đạo! Bấy giờ, Bà-la-môn Lộ-già bạch đức Phật: —Nay con xin quy y Phật, quy y Pháp, quy y Tăng. Xin cho phép con được làm kẻ ưu-bà-tắc ở trong giáo pháp của Ngài! Từ nay vê sau, cho đên lúc mạng chung, con nguyện không sát sanh, không trộm cắp, không tà dâm, không nói dối và không uống rượu. Đức Phật nói pháp xong, Bà-la-môn Lộ-già nghe lời Phật dạy, hoan hỷ phụng hành.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.